

Lesson Notes № 109

На побаченні

On a date

Reflexive verbs

Link to audio: ukrainianlessons.com/episode109

Вступ

Добрий день! Це Анна, ваша вчителька української. Ви слухаєте мій подкаст «Уроки української» — уроки для всіх, хто вивчає і любить українську мову!

Hello! This is Anna, your Ukrainian teacher. You are listening to my podcast, “Ukrainian Lessons” — lessons for everyone who learns and loves the Ukrainian language!

Розпочинаємо епізод 109, це третій сезон для високого рівня української мови.

We are now on episode 109. This is the third season that teaches the Ukrainian language at the advanced level.

Назва сьогоднішнього уроку «На побаченні». Інтригує? Завжди цікаво говорити на романтичні теми, правда? Деякі люди навіть вивчають українську мову, щоб запросити когось на побачення. Чому б і ні? Гарна причина!

The name of today's lesson is “On a Date”. Intriguing? It's always fun to talk about romantic topics, right? Some people even learn Ukrainian to invite someone on a date. Why not? Good reason!

Отже, дуже скоро ви зможете послухати розмову Христини на побаченні. Також сьогодні ми поговоримо більше про так звані «зворотні дієслова» — це дієслова, які закінчуються на -ся.

So, very soon, you will be able to hear the conversation Khrystyna had on her date. Today, we will talk more about the so-called “reflexive verbs” — these are the verbs that end with -ся.

Як завжди, на вас чекають також дієслово дня, фразеологізм дня та культурний факт.

As always, the verb of the day, the idiom of the day, and the cultural fact are also waiting for you.

Готові починати цей романтичний урок?

Ready to start this romantic lesson?

Розмова №24

Ти мені теж...

Юрко: Як тобі фільм, Христіно?

Христина: Цікавий. Мені постійно здавалося, що все закінчиться добре.

Юрко: Угу, досить неочікуваний фінал.

Христина: Так, це мені найбільше сподобалося.

Юрко: Христіно, от чого б тобі зараз хотілося найбільше?

Христина: Ммм, навіть не знаю...

Юрко: Ну наприклад: кави, какао чи морозива... Чи ти голодна?

Христина: Ні, я не голодна. А от від какао не відмовлюся. Трохи холодно...

Юрко: Ось, візьми мою куртку.

Христина: Та що ти? Не потрібно!

Юрко: Мені не холодно, у мене теплий светр.

Христина: Дякую...

Юрко: Тоді можемо зайти в «Чáo какао» — там затишно і є багацько всяких видів какао.

Христина: Я за! Але пропоную взяти з собою. Хоча й холодно, але такий вечір гарний, хочеться більше гуляти.

Юрко: Звичайно, я тільки за.

Юрко: Твоє какао з ваніллю і коріцею.

Христина: А яке у тебе?

Юрко: 3 гострим перцем і гірким шоколадом.

Христина: Ммм... смачно. Юрко, а розкажи, як давно ти займаєшся музикою?

Yurko: How did you like the film, Khrystyna?

Khrystyna: Interesting. I was having a feeling that it would have a happy ending.

Yurko: Yeah, quite an unexpected finale.

Khrystyna: Yes, I liked that most of all.

Yurko: Khrystyna, what would you like most of all right now?

Khrystyna: Mmm, I do not even know...

Yurko: Well... coffee, cocoa, or ice cream? Are you hungry?

Khrystyna: No, I'm not hungry, but I will not refuse the cocoa. It's a little bit cold...

Yurko: Here, take my jacket.

Khrystyna: What for? I do not need it!

Yurko: I'm not cold, I have a warm sweater.

Khrystyna: Thank you...

Yurko: Then we can go to "Ciao Cocoa". It is cozy there and there are a lot of different kinds of cocoa.

Khrystyna: I am all for it! But I suggest taking the cocoa to go. Although it is cold, the evening is so beautiful. I want to walk more.

Yurko: Of course, I'm for it.

Yurko: Your cocoa with vanilla and cinnamon.

Khrystyna: What's in yours?

Yurko: Spicy pepper and bitter chocolate.

Khrystyna: Mmm... it's delicious. Yurko, tell me how long have you been doing music?

Юрко: З дитинства. Я не уявляю себе без гітари. Коли я був підлітком, то поставив собі за мету створити музичний гурт і виступати з концертами по всій Україні... Ну... для початку. Але потім я вступив в Могиланку і зацікавився також іншими речами: філософією, наукою, політикою. Після Революції на Майдані я вирішив, що лише своєю музикою я не зможу бути настільки корисним, як міг би. Розумієш, про що я?

Христина: Так, звичайно.

Юрко: Тому зараз для мене це хобі і я вже не збираюся підкорювати світ музикою, а просто насолоджуюся, коли граю.

Христина: Це так чудово. У мене, до речі, подібна історія. В дитинстві я захоплювалась малюванням. Частіше брала участь у виставках, конкурсах. Але пізніше зрозуміла, що мені більше подобається працювати з людьми, ніж проводити більшість часу наодинці з пензликами. Я спробувала викладати іноземні мови і зрозуміла, що це «моє». І тепер, коли готуюсь до уроків, малюю всілякі картинки для своїх учнів.

Юрко: Класно! Можна сказати, що ти поєднуєш приємне з корисним.

Христина: Щось такé.

Юрко: Христіно, ти така цікава... Ти чарівно спілкуєшся українською і так мило усміхаєшся... Я такий радіий, що ми познайомились. Ти мені дуже подобаєшся!

Христина: Ой... Ти мені теж... подобаєшся... Khristyna: Oh... I like you too...

Yurko: From childhood. I can't imagine myself without a guitar. When I was a teenager, I set a goal for myself to create a band and perform concerts throughout Ukraine. Well... to begin with. But then, I entered Mohylianka and became interested in other things: philosophy, science, politics. After the Revolution on the Independence Square, I decided that I could not be as useful as I could be with just my music. Do you understand what I mean?

Khristyna: Yes, of course.

Yurko: That's why it's a hobby for me now. I'm not going to conquer the world with music, I just enjoy making it.

Khristyna: That's so wonderful. By the way, I have a similar story. In my childhood, I was fond of drawing. I often participated in exhibitions and competitions but later, I realized that I enjoy working with people more than spending my time with brushes. I tried teaching foreign languages and realized that it was "mine". Now, when I'm preparing for lessons, I draw pictures for my students.

Yurko: Awesome! You can say that you combine pleasant and useful things.

Khristyna: Something like that.

Yurko: Khristyna, you are such an interesting person... You speak Ukrainian magically and your smile is so cute... I'm so glad that we've met. I really like you!

Ukrainian verbs finishing with -ся / -сь

Тип	Значення	Приклад	
Зворотні reflexive	Action directed to the subject itself	умивати <i>to wash (someone, something)</i> голіти <i>to shave (someone, something)</i> взувати <i>to put shoes on someone's feet</i>	умиватися <i>to wash (oneself)</i> голітися <i>to shave (oneself)</i> взуватися <i>to put on one's shoes</i>
	Actions performed by two or more subjects, each of which exists as a subject and object simultaneously	зустрічати <i>to meet (someone)</i> цілувати <i>to kiss (someone)</i> обіймати <i>to embrace, to hug (someone)</i> знайомити <i>to introduce; to acquaint (someone)</i>	зустрічатися <i>to meet (each other)</i> цілуватися <i>to kiss (each other)</i> обійматися <i>to embrace, to hug (each other)</i> знайомитися <i>to meet (someone for the first time)</i>
	State of subject without an object, usually a psychological state of a person	турбувати <i>to bother (someone)</i> сérдити <i>to annoy (someone)</i> веселіти <i>to cheer (someone) up</i> хвилювати <i>to disturb, to worry (someone)</i>	турбуватися <i>to be worried</i> сérдитися <i>to be angry</i> веселітися <i>to have fun</i> хвилюватися <i>to be worried</i>
	Actions performed by a person for their own interest	пакувати <i>to pack (exact things)</i> збирати <i>to gather (things)</i>	пакуватися («складати речі») <i>to pack (in general)</i> збиратися <i>to start packing up, to get ready</i>
	Potential actions that characterize subjects	кусати <i>to bite (someone or something)</i> дряпати <i>to scratch (someone or something)</i>	кусатися собака кусається — <i>a dog bites</i> дряпатися кіт дряпається — <i>a kit scratches</i>
	Actions related to the quality of materials	бїти <i>to beat, to hit (someone)</i> рвати <i>to tear (something)</i>	бїтися (скло б'ється) <i>to break, to be broken</i> рватися (папір рветься) <i>to tear, to be torn</i>
	These verbs have often lost their reflexive meaning	старатися — <i>to make an effort</i> пишатися — <i>to be proud of</i> сподіватися — <i>to expect</i> намагатися — <i>to endeavor, to try hard</i> насолóджуватися — <i>to take delight, to enjoy</i>	подóбатися — <i>to like</i> смїятися — <i>to laugh</i> сумніватися — <i>to doubt</i> бóятися — <i>to be afraid</i> лїнуватися — <i>to be lazy</i>
Безособові дієслова impersonal verbs	Actions with no subjects	здається — <i>it seems</i> хóчється — <i>it feels like</i> живéться — <i>one lives</i> не сидіться — <i>one can't sit</i> не спіється — <i>one can't sleep</i>	

Дієслово дня

Підкоря́ти = підко́рювати — to conquer, to enslave, to win:

підкоря́ти сві́т — to take over the world;

підкоря́ти верші́ну — to summit;

підкоря́ти се́рце — to win someone's heart.

Perfective form: підкорі́ти

Тепері́шній час

Перша дієвідміна

я	підко́ряю	ми	підко́ряємо
ти	підко́ряєш	ви	підко́ряєте
ві́н, вона́, воно́	підко́ряє	вони́	підко́ряють

Мину́лий час Недоко́наний вид

ві́н	підко́ряв
вона́	підко́ряла
воно́	підко́ряло
вони́	підко́ряли

Мину́лий час Доко́наний вид

ві́н	підко́рів
вона́	підко́рила
воно́	підко́рило
вони́	підко́рили

Майбу́тній час Недоко́наний вид

я	бу́ду підко́ряти
ти	бу́деш підко́ряти
ві́н, вона́, воно́	бу́де підко́ряти
ми	бу́демо підко́ряти
ви	бу́дете підко́ряти
вони́	бу́дуть підко́ряти

Майбу́тній час Доко́наний вид

я	підко́рю
ти	підко́риш
ві́н, вона́, воно́	підко́рить
ми	підко́римо
ви	підко́рите
вони́	підко́рять

Фразеологізм дня

Закохатися по самі вуха

(literally "to fall in love up to your ears")

to fall madly in love, to be head over heels in love
Здається, Юрко **закохався** в Христину **по самі вуха**.
It looks like Yurko has fallen madly in love with Khrystyna.

У той момент я не думала логічно, я була **закохана по самі вуха**.
At that moment, I wasn't thinking logically, I was head over heels in love.

Бонусні вправи

1

Перекладіть українською, використовуючи дієслова:

зустрічатися

насладитися

займатися

зацікавитися

захоплюватися

готуватися

1. In my childhood, I was fond of dancing.

---

2. In the university, I became interested in philosophy and psychology.

---

3. I'm preparing for the Ukrainian language test.

---

4. I want to enjoy this moment.

---

5. It's a great idea to meet each other more often.

---

6. How long have you been doing music?

2

Поставте дієслова у правильні форми:

1. Я не голодний, але від чашечки кави не _____ (відмовитися).
2. Скільки років ти професійно _____ (займатися) танцями?
3. Мені треба година, щоб _____ (зібратися), і ми можемо їхати.
4. Мабуть, цей собака _____ (кусатися). Я _____ (боятися) його.
5. Тато _____ (хвилюватися), бо ти цілий день не відповідала на його дзвінки.
6. Ти _____ (сумніватися) в тому, що я кажу правду?
7. Мої батьки _____ (пишатися) мною, я в цьому не _____ (сумніватися).

3

Заповніть пропуски формами дієслова «підкорювати»:

підкорили	підкорив	підкорювати
підкорює	підкорити	підкорю

1. Ви любите _____ гори? Можете _____ найвищу точку України — Говерлу.
2. Тато _____ серце мами своїм чарівним голосом і піснями.
3. Зараз новий хіт співачки _____ Європу.
4. Українські спортсмени-параолімпійці _____ Канаду: 42 медалі у зимових видах спорту!
5. – Про що ти мрієш?
– Мрію, що колись я _____ вершину Евересту.

Key Vocabulary 3-109

ваніль	vanilla
відмовлятися, відмовитися	to refuse, to give up, to deny (<i>imperfective, perfective</i>)
гіркий	bitter
гострий перець	hot pepper
готуватися, підготуватися	to prepare oneself, to get ready (<i>imperfective, perfective</i>)
дитинство	childhood
досить = достатньо	1) rather, quite; 2) enough, it's enough
закохатися по самі вуха	"to fall in love up to your ears": to fall madly in love, to be head over heels in love (<i>perfective</i>)
затишно	comfortably, cozy (<i>adverb</i>)
зацікавлюватися, зацікавитися	to become interested (<i>imperfective, perfective</i>)
картинка	picture, illustration
конкурс	competition, contest
коріця	cinnamon
малювання	painting
малювати, намалювати	to draw, to paint (<i>imperfective, perfective</i>)
наодинці	1) in private, face to face; 2) alone
насолоджуватися, насолодитися	to be delighted, to enjoy (<i>imperfective, perfective</i>)
настільки	so, thus far, to that extent
пензлик	brush, paintbrush
підкорювати, підкорити	to conquer, to enslave, to win (<i>imperfective, perfective</i>)
подібний = схожий	alike, similar
поставити собі за мету	to set a goal for oneself (<i>perfective</i>)
речі	1) things; 2) stuff
светр	sweater
філософія	philosophy

фінал	final, end (<i>noun</i>)
чарівно	magical (<i>adverb</i>), magically
Я за!	1) I am in! 2) I vote yes!

Відповіді на вправи

1

1. У дитинстві я захоплювалася (захоплювався) танцями.
2. В університеті я зацікавилася (зацікавився) філософією і психологією.
3. Я готуюся до тесту з української мови.
4. Я хочу насолодитися цим моментом.
5. Це чудова ідея зустрітися частіше!
6. Як довго ти займаєшся музикою?

3

1. підкорювати, підкорити
2. підкорив
3. підкорює
4. підкорили
5. підкорю

2

1. відмовлюся
2. займаєшся
3. зібратися
4. кусається, боюся
5. хвилювався
6. сумніваєшся
7. пишаться, не сумніваюся

